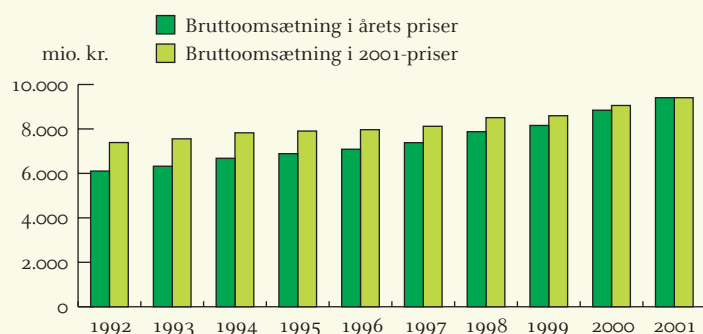

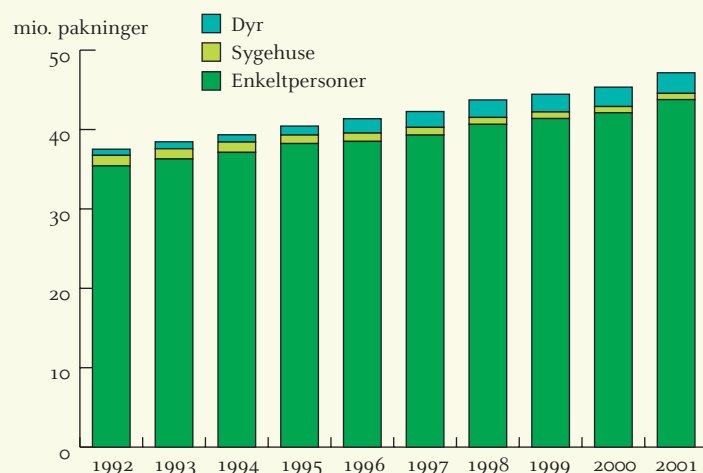
Nøgletal

Bruttoomsætning

Apotekernes samlede omsætning var i 2001 på 9,405 mia. kr. ekskl. moms. Det er en stigning i forhold til 2000 på 6,4%. Stigningen er lidt mindre end stigningen fra 1999 til 2000, som var på 8,4%. Hvis omsætningen i de sidste 10 år opgøres i 2001-priser – dvs. at omsætningen i det enkelte år omregnes til prisniveauet i 2001 ved hjælp af forbrugerprisindekset – er omsætningen over 10 år steget fra 7,4 mia. kr. til 9,4 mia. kr. eller lidt mere end 27%

Antal pakninger

Antallet af ekspederede pakninger udtrykker bedre end omsætningen aktiviteten på apotekerne. I 2001 ekspederede apotekerne over 47 mio. receptordinerede pakninger. Det er en stigning på 4% i forhold til 2000. Siden 1992 er antallet af receptordinerede pakninger steget med næsten 26%. Antallet af pakninger er altså steget mindre end omsætningen i 2001-priser. Det viser, at stigende medicinpriser driver en del af udviklingen i omsætningen, også når man ser bort fra almindelige prisstigninger. Gennemsnitsprisen for en receptordineret pakning er steget fra 158,08 kr. i 2000 til 162,73 kr. i 2001 eller 2,9%. I samme periode er det generelle prisindeks kun steget 2,4%. Stigningen i gennemsnitsprisen formodes at være et resultat af, at der løbende introduceres nye og dyrere

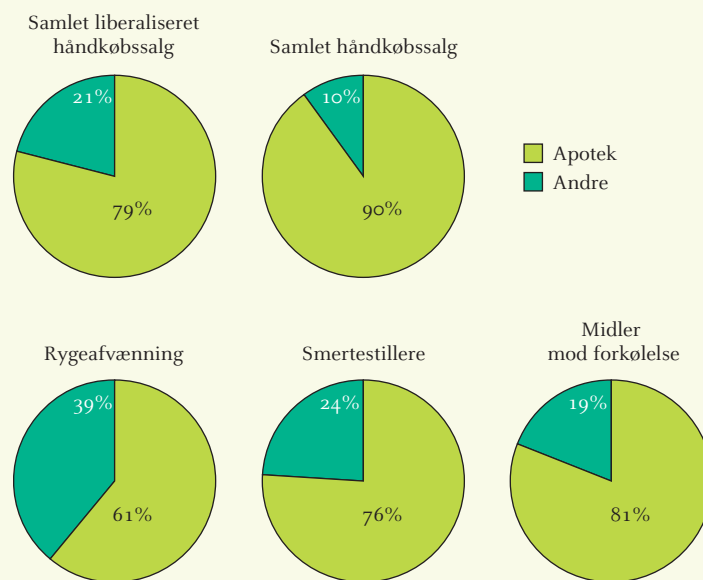
lægemidler på markeder, ligesom ophævelsen af prisstoploven i juni 2001 har medført stigende indkøbspriser for apotekerne.

Receptsalget til enkeltpersoner – det vil sige til private forbrugere – udgjorde i 2001 ca. 7 mia. kr. Det er en stigning i forhold til 2000 på 6,5%. Målt på antal pakninger er stigningen kun 3,9%. Gennemsnitsprisen for en receptordineret pakning til enkeltpersoner er steget fra 155,11 kr. til 158,90 kr. fra 2000 til 2001. Receptsalget til dyr er ligesom de forgående år steget kraftigt. Fra 2000 til 2001 er stigningen på 15,6%, og salget udgør nu over 500 mio. kr. Der ekspederes mere end 2,5 mio. receptordinerede pakninger til dyr, hvilket er en stigning på 6,4%. Stigningen skyldes, at mængden af antibiotika i foderet stadig reduceres, ligesom flere og større svinebesætninger resulterer i et større medicinforbrug.

Receptsalget til sygehuse har været faldende de seneste år, da sygehuse i stigende omfang benytter de amtslige sygehusapoteker. Det er også tilfældet fra 2000 til 2001. Antallet af pakninger er dog faldet mindre end 1%. På grund af prisudviklingen er omsætningen alligevel steget 5,2%, og apotekerne solgte i 2001 for ca. 163 mio. kr. til sygehuse.

Den samlede omsætning af håndkøbslægemidler på apotekerne udgjorde i 2001 838 mio. kr. Det er stigning i forhold til 2000 på 2,8%. Salget er altså steget på trods af, at en del af sortimentet blev liberaliseret fra 1. oktober 2001. Omsætningen af frihandelsvarer var i 2001 på 829 mio. kr., hvilket er 3,8% mere end i 2000.

Lægemidler i fri handel

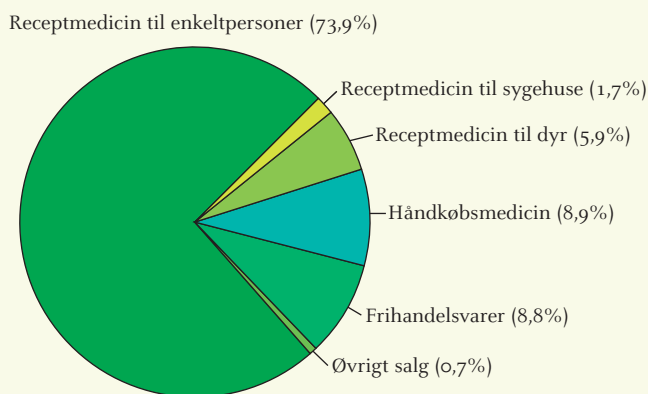
Kilde: DLI-statistikken, Grossisternes omsætning til apoteker og detailhandel.

Den 1. oktober 2001 blev salget af en række håndkøbslægemidler liberaliseret. Disse ikke-apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler sælges nu både fra apotekerne og fra ca. 1000 nye salgssteder i detailhandlen. Målt ud fra det beløb grossisterne omsætter for til henholdsvis apotekerne og de nye salgssteder har de nye salgssteder opnået en markedsandel på 21% inden for det liberaliserede sortiment. Det svarer til en andel på 10% af det samlede håndkøbsalg.

De nye salgssteders salg af lægemidler er især domineret af rygeafvænningsprodukter samt i mindre omfang af smertestillende midler og midler mod forkølelse. På disse områder har de nye salgssteder opnået relativt store markedsandele.

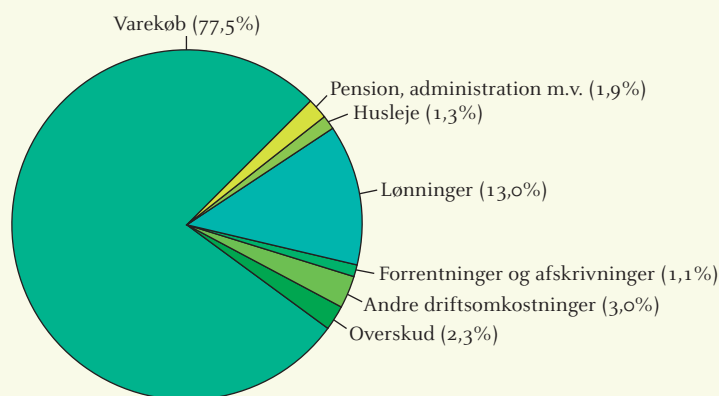
Liberaliseringen har medført en stigning i salget af lægemidler. Lægemiddelstyrelsen har som en del af en markedsovervågning sammenlignet salget af liberaliserede lægemidler målt i definerede døgndoser i 4. kvartal 2001 med salget i 4. kvartal 2000 og fundet en stigning på 1,1 procent. Samme opgørelse viser et fald i apotekernes omsætning af liberaliserede håndkøbslægemidler på 3,8% målt i definerede døgndoser. Målt på omsætningen er apotekernes omsætning af liberaliserede håndkøbslægemidler steget 0,3% og er således stort set uændret i 4. kvartal 2001 i forhold til 4. kvartal 2000.

Omsætningsfordeling

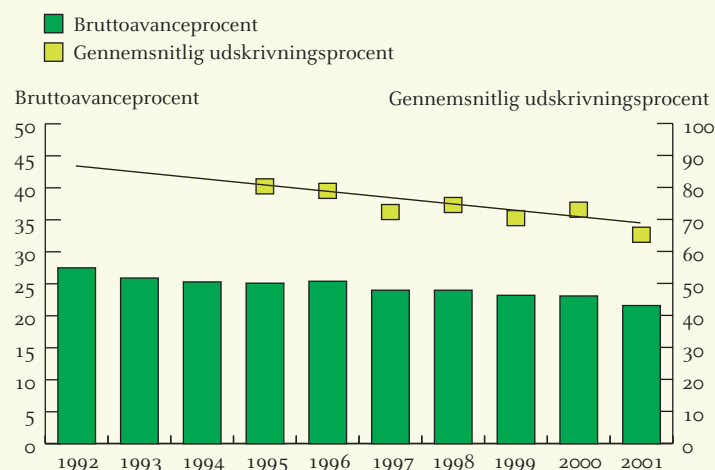
Apotekernes omsætning af receptpligtige lægemidler og receptekspederede håndkøbslægemidler udgjorde i 2001 81,6% af den samlede omsætning. Det svarer til 7,7 mia. kr. ekskl. moms. Omsætningen af håndkøbslægemidler og frihandelsvarer udgjorde henholdsvis 8,9% og 8,8% af bruttoomsætningen i 2001. Opgørelsen af håndkøbslægemidler omfatter både liberaliserede og apoteksforbeholdte lægemidler. I 4. kvartal 2001 – efter liberaliseringen – udgjorde de liberaliserede håndkøbslægemidler ca. halvdelen af apotekernes salg af håndkøbslægemidler.

Omkostningsfordeling

I 2001 udgjorde udgifter til køb af varer 77,5% af den samlede bruttoomsætning svarende til 7,3 mia. kr. 13% eller 1,2 mia. kr. blev udbetalt som løn til apotekernes medarbejdere. Efter fradrag af øvrige omkostninger fik apotekerne et overskud på 2,3% svarende til ca. 740.000 kr. pr. apotek i gennemsnit.

Bruttoavanceprocent og udskrivningsprocent

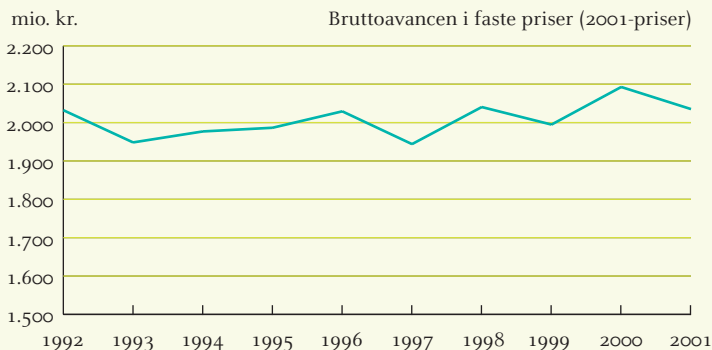

Bruttoavanceprocenten, som måler den samlede bruttoavance i procent af den samlede omsætning, var i 2001 21,6%. Det er lavere end i 2000 og bidrager til den faldende tendens, der har været gennem de seneste år.

Bruttoavanceprocenten har en tæt sammenhæng med den gennemsnitlige udskrivningsprocent. Udskrivningsprocenten indgår i prisberegningen på apotekerne og bestemmer apotekernes avance. Ved indgangen til 2001 var udskrivningsprocenten historisk lav på 62,6%. Ved en avancejustering den 20. august blev udskrivningsprocenten hævet til 69,7%. Alligevel var den gennemsnitlige udskrivningsprocent den hidtil laveste.

Selv med den lave gennemsnitlige udskrivningsprocent i 2001 blev den aftalte avance overskredet i 2001. Avanceoverskridelsen vil blive modregnet i avancen for 2002.

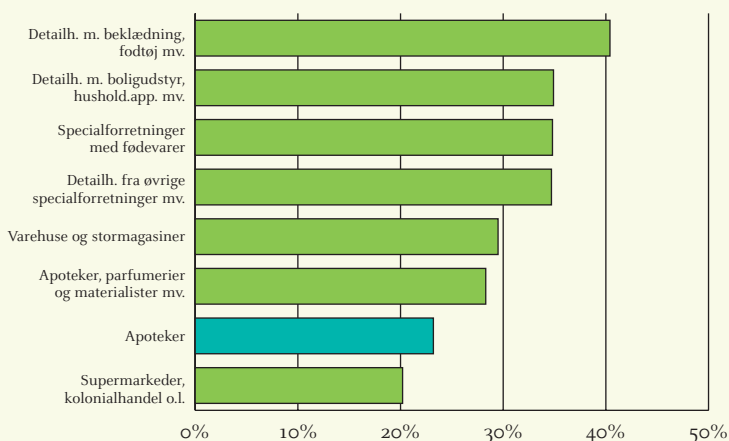
Bruttoavance og prisudvikling

Sektorens bruttoavance viser den samlede omsætning fratrukket køb af varer og rabatudgifter. Bruttoavancen kan også betragtes som et dækningsbidrag og afspejler således samfundets samlede udgifter ved at lade de private apoteker forestå distributionen af lægemidler.

Set over de sidste 10 år er bruttoavancen i kroner steget med 21,2%. I samme periode er forbrugerpriserne steget med 21%. Hvis bruttoavancen opgøres i faste 2001-priser – dvs. at bruttoavancen for perioden 1992 til 2001 omregnes til prisniveauet i 2001 – er bruttoavancen i dag stort set den samme som i 1992. Set over hele perioden har samfundets omkostninger til distribution af lægemidler således været forholdsvis konstante. Hertil kommer, at antallet af receptordinerede pakninger, der blev ekspederet på apotekerne, har været stigende i hele perioden. I 2001 var antallet af receptordinerede pakninger 26% større end i 1992.

Apotekernes bruttoavance sammenlignet med bruttoavancen i andre sektorer

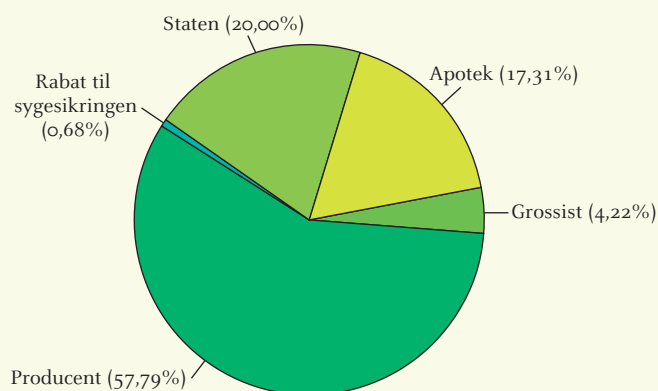

Kilder: I opgørelserne fra Danmarks Statistik, *Generel regnskabsstatistik for byerhverv, 1999* indgår apoteker sammen med parfumerier og materialister mv. Opgørelsen for apoteker isoleret set er opgjort af Danmarks Apotekerforening på baggrund af apotekernes driftsregnskaber 1999.

Apotekernes bruttoavance er lav sammenlignet med bruttoavancen i andre sektorer i detailhandelen. Opgørelserne for detailhandelssektorerne er fra 1999, hvor apotekernes bruttoavanceprocent var 23,2. Det var lidt højere end bruttoavancen i supermarkeder, som traditionelt har en meget lav bruttoavance og en stor varegennemstrømning, men lavere end i de øvrige detailhandelssektorer.

Siden 1999 er apotekernes bruttoavance faldet til 21,6%

Sammensætning af forbrugerprisen

For hver krone, der blev omsat for i 2001, fik apoteket i gennemsnit 17,31 øre til dækning af omkostninger og aflønning af apotekeren. (Andelen er set i forhold til apotekets udsalgspris inkl. moms og før medicintilskud). Andelen er faldet i forhold til sidste år, hvor den var 18,54 øre. Statens indtægter fra apotekssalget – momsen – udgør 20 øre af hver omsat krone og er dermed større end udgiften ved at lade apotekerne forestå salget af lægemidler.

Antal apoteker

Antal apoteker og apoteksenheder pr. 31. december.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Apoteker	295	294	291	289	288	288	287	284
Apoteksfilialer	42	43	44	46	46	43	43	45
Apoteksudsalg	143	142	145	145	144	144	145	145
Håndkøbsudsalg	852	835	815	803	799	741	737	705
Medicinudleveringssteder	447	445	420	403	399	340	324	324

Note: Opgørelsen af apoteksudsalg, håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder i 2001 bygger på foreløbige indberetninger og er derfor usikre.

I 2001 er der nedlagt 3 apoteker, hvoraf 2 er omdannet til filialer. Der er dermed 284 apoteker og 45 filialer på landsplan.

Apotekere og medarbejdere

Omregnet til fuldtidsansatte pr. 31. december.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Apotekere	295	294	291	289	288	288	287	284
Farmaceuter	653	640	650	624	616	622	612	611
Farmakonomer	2.471	2.464	2.477	2.483	2.455	2.471	2.485	2.495
Farmakonomelever	224	263	299	319	294	317	330	376
Øvrige ansatte	648	597	594	572	572	572	585	592
Samlet antal ansatte	3.996	3.964	4.020	3.998	3.937	3.982	4.012	4.074

Det samlede antal beskæftigede i hele apotekssektoren er steget fra 2000 til 2001. Ved indgangen til 2001 beskæftigede sektoren 4074 ansatte og 284 apotekere. Stigningen skyldes især, at apotekerne uddanner flere farmakonomelever. Det sker for at imødekomme de kommende års efterspørgsel efter arbejdskraft, når mange af de nuværende farmakonomer går på pension. Ser man bort fra det stigende antal elever, er der færre beskæftigede i sektoren, end der var midt i 90'erne.

Gennemsnitsapoteket 2001

Bruttoomsætning ekskl. moms (-rabatudgifter)	32,6 mio. kr.
Vareforbrug	25,5 mio. kr.
Bruttoavance	7,1 mio. kr.
Øvrige samlede omkostninger (løn, husleje o. lign.)	6,4 mio. kr.
Overskud	740.000 kr.

Note: Over årets 12 måneder var der gennemsnitligt 286 apoteker, når de 3 apoteker, der er lukket i løbet af året, medregnes. Gennemsnittet er derfor beregnet på baggrund af 286 apoteker.

Det gennemsnitlige overskud blev i 2001 ca. 740.000 kr. pr. apotek. Avanceoverskridelsen betyder dog, at et betydeligt beløb – formentlig over 100.000 kr. pr. apotek - skal tilbagebetales via en nedsettelse af den aftalte avance for 2002.

Belastning	
Antal pakninger ekspederet via recept	164.889 stk.
Kundegrundlag	18.706 indbyggere
Antal fuldtidsansatte ud over apotekeren	14,2 personer

Danmark er det land i Europa, der har det største kundegrundlag pr. apotek.